
LEZBEJSKOJ ZAJEDNICI NA DAR

**2 I PO GODINE
KONSULTACIJA ZA LEZBEJKE**

IZVEŠTAJ ZA ZAJEDNICU 2012–2014

+381 11 292 00 67

sos.lezz@gmail.com

konsultacijelezbejke.blogspot.com

@LezzSOS

Drage sve,

Konsultacije za lezbejke smo pokrenule jer smo važne jedna drugoj. Nas tri feminističke konsulantkinje i lezbejke organizovale smo se 2012. godine, a posle je došla i četvrta, sa namerom da upotrebimo znanje koje smo imale u radu sa ženama sa traumama nasilja u lezbejskoj zajednici. Smestile smo se udobno kao autonomna grupa organizacije GAYTEN u Beogradu. Sada sve četiri širimo znanje o emocijama u lezbejskoj, kvir, gej i trans zajednici, kako bi svaka od nas mogla biti ono što želi u svojim osećanjima.

Odgovorne prema zajednici – ovo je naš izveštaj vama.

Naš moto *Lezbejke za lezbejke* doveo nas je do shvatanja da je pojam „lezbejke“ širok i uključuje sve one koje se osećaju ženama i biraju slične sebi za emotivne i seksualne partnerke. Nekad ili često devojke ne imenuju sebe nikakvim rečima – u mnogim homofobičnim sredinama svaka izgovorena reč može biti opasna. Neke govore da su „u fazonu“, ili su „to“. Neke vole da za sebe kažu da su gej, kvir, trans. Ima i onih koje reč lezbejka izgovaraju sa srećom na usnama. Žena koje vole žene ima svuda.

ŠTA SU KONSULTACIJE

Konsultacije za lezbejke su vrsta vodjenog razgovora u kome podstičemo da neizgovoreno pretočimo u reči, da se emocije imenuju, da se otvore novi prostori posmatranja sebe i energija za dalje. Ne dajemo rešenja, niti odgovore – mi aktivno slušamo. Verujemo da svaka ima svoju snagu koju uz podršku može da oseti i upotrebi.

TEME SA KOJIMA SE ČESTO SUSREĆEMO

- lezbejska svakodnevница, sa roditeljima, u školi, na poslu
- dileme u ljubavnom životu, susreti i raskidi
- konfuzije oko identiteta – „Svidja mi se jedna devojka, šta sam ja?“
- kontrola i nasilje u partnerskom odnosu
- emotivne posledice seksualnog nasilja, nasilja u porodici sada ili iz prošlosti
- emotivne posledice višestruke diskriminacije Romkinja koje vole žene, žena sa invaliditetom koje vole žene, žena različitih nacionalnosti, starosti, težine i mentalnih karakteristika
- iskustva razvoda hetero-brakova žena koje su sada u lezbejskoj vezi
- problemi nasilja i uznenimiravanja na ulici zbog različitog izgleda

ŠTA SMO OD VAS SAZNALE

Da ne postoji jaz generacija ako priđemo jedna drugoj sa dobrom namerom i željom da se čujemo i razumemo drugu.

Da ste nas najčešće zvale kad vas je ostavila devojka, i da vam je bilo jako teško, toliko da su neke razmišljale o smrti.

Da lezbejke vole emotivne naslove – najveći broj klikova na blogu je “Šta ti srce kaže”, a na tviteru “Poljubila sam je”.

Da lezbejke kad su u paru često sve rade zajedno.

Da lezbejke kada su višestruko diskrimisane osećaju nedostatak podrške od lezbejske zajednice.

Da lezbejke vole žurke.

Da lezbejke žele da se autuju i često same biraju kad im je to zgodno.

"Odlučila sam mami reći da sam gej, ali mi treba pomoć, ne znam na koji način to uraditi. Imam dilemu da li da joj direktno kažem tako je i gotovo ili da kažem da još uvijek nisam sigurna?"

KO NAS ZOVE

Većina žena koja nam se obraća ima od 17 do 30 godina (63%). Većina nam se obraća putem mejla (68%). Želimo da podržimo devojke iz malih mesta i sa zabačenih periferija da nam pišu. Radile smo sa Romkinjama i lezbejkama sa motornim i slušnim smetnjama. **Pište nam.**

Tokom ove 2,5 godine dugoročno smo podržavale 48 žena, a 21 ženi i 6 gej i trans mladića smo dale jednokratnu podršku –pomoć je bila namenjena njima direktno ili su zvali zbog članova porodice ili drugarica. Saradjujemo sa ženskim grupama iz cele zemlje koje podstiču svoje poznanice da nas zovu.

Mi iz Konsultacija za lezbejke aktivne smo u feminističkom pokretu i zato u našem radu ozbiljno pratimo feminističke vrednosti.

FEMINISTIČKE VREDNOSTI

POTPUNA POVERLJIVOST

Ovaj princip podrazumeva našu reč da sve što nam se ispriča na konsultacijama neće biti prosleđeno dalje. Isto tako i sama činjenica da je devojka s nama u konsultacijama ili na radionici je poverljiva. Poverenje je stena koju gradimo znajući da živimo u prilično neprijateljskom društву.

LEZBEJSKA SOLIDARNOST

Lezbejska solidarnost znači da nam je svaka lezbejka važna, znači da svaki poziv smatramo velikom odlukom da se pomogne sebi. Solidarnost znači da smo odlučile da čujemo drugu onako kako ona čuje sebe. Da podstičemo prijateljstvo prema samoj sebi koje nam daje snagu za prijateljstva sa drugima.

VERUJEMO ISKUSTVU

Za nas, iskustvo je bit naše egzistencije. Međutim, često se iskustvu žena, a posebno lezbejki, u ovom društvu ne veruje. Mi verujemo iskustvu i da je iskustvo svake od nas jednako vredno.

"U oktobru mi se po prvi put svidela jedna devojka. Stalno osuđujem sebe zbog toga i ne mogu da prihvatom to. Napisala sam u dnevnik i moja mama je sve pročitala. Dosta je za mene bilo bolno. Malo sam uplašena jer ne verujem sebi. Moje samopouzdanje je sabila i moja mama koja je jako vešta tada bila sa vređanjem. Nakon toga sam bila i kod psihologa na razgovorima. Kroz sve to što sam prolazila potajno sam čitala o tim stvarima. I došla sam do zaključka da sam to ja. Takva sam, i to je to."

OSETLJIVOST NA VIŠESTRUKU DISKRIMINACIJU

Za nas je rad na ukidanju svih oblika diskriminacija jedna od ključnih definicija feminističke politike. Unutar konsultacija imamo svest da

žene žive u vrlo različitim uslovima života, i da seksizam, homofobija i nepravde dovode do skučenih šansi. Zato radimo zajedno na prevazilaženju nacionalizma, rasizma, homofobije i mnogih drugih nepravdi u svakodnevnici.

ŠTA SMO URADILE

Naš rad ima 5 delova: konsultantski rad; uvećavanje znanja o našim emocijama; edukacija o temi konsultacije za lezbejke; podsticanje prihvatanja istopolnih ljubavi u društvu; feministički i lezbejski aktivizam.

KONSULTACIJE i emotivno osnaživanje radi se preko telefona i e-maila.

U 2,5 godine imale smo preko 500 vaših mejlova i preko 200 telefonskih razgovora.

BLOG – objavile smo 34 teksta sa ukupno 2809 pregleda.

TVITER - Objavile smo 1230 tвитова. Stekle smo 462 pratiteljki & pratitelja, a mi pratimo oko 900 pojedinki, organizacija, mesta za izlazak LGBT ljudi, kod nas, u regionu i u svetu.

FEJSBUK - Imamo 225 lajkova, a omiljeni tekst „Šta raditi sa svojim osećanjima“ kliknut je 403 puta.

„Juče mi je ponovo bio jako loš dan, opet sam se raspadala, plakala, nisam mogla jasno da mislim, nisam mogla da se motivišem ničim, osećala sam prestrašnu usamljenost, poniženost, beznađe. Sinoć

sam se, onako iz stomaka, iz dubine sebe, zapitala zašto mi jutro donosi novi krug patnje, čak i kad mi uveče bude bolje i shvatim neke stvari i oživim i poželim da krenem dalje svojim životom. A onda mi se vrati sve. Opet sam počela da osećam strah, nesigurnost, tugu, napuštenost, usamljenost... Ona mi je bila utočište. Njen stan mi je bio druga kuća, mesto gde mogu da se sklonim od straha i nesigurnosti... A sad kad je otisla više ni to nemam."

RADIONICE ISKUSTVA su susreti u kojima svaka govori svoje lično iskustvo. Uradile smo 38 radionica iskustva za lezbejke i kvir ljude u mnogim gradovima: Niš (6), Subotica (2), Novi Sad (6), Split (1), Zagreb (2), Sarajevo (7), Banja Luka (3), Novi Bečeј (5), Beograd (5).

PROAKTIVNA EMOTIVNA PODRŠKA je pozivanje (na našu inicijativu) lezbejskih, gej, kvir grupa i pojedinki iz grupa i van grupa u regionu, a povodom homofobičnih napada. To znači da imamo prijateljice i prijatelje u: Romnjako Ilo Novi Bečeј, LGBTQ žurke Niš, OKVIR Sarajevo, BUKA Banja Luka, LezFem Skopje, Domine Split, kao i pojedinke iz malih mesta u Srbiji koje su ophrvane strahom pre i nakon svakog zakazanog Prajda. Zovite i vi nas.

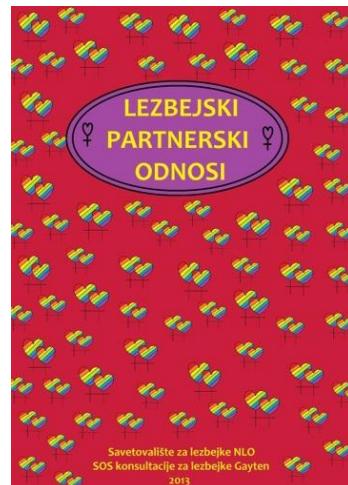
FEMINISTIČKI AKTIVIZAM znači da smo aktivne u feminističkom i lezbejskom pokretu. Znači da pokrećemo teme koje smatramo važnim. Učestvovale smo u pripremama za večeri poezije sa Joan Nestle, 2011, sa Elanom Dykewomon, 2012. Organizovale smo studijsko putovanje 22 lezbejke u Berlin 2013. Pripremile okrugli sto o višestrukoj diskriminaciji 2014, i još puno toga. Javite se da se dogovorimo za još akcija.

Feministički aktivizam znači da verujemo u ulične proteste, da naša tela govore u javnosti; zato smo tu za 8 mart, 16 dana aktivizma, na marševima za socijalnu pravdu, Mesec dana romskog ženskog aktivizma, Međunarodni dan osoba sa invaliditetom, Prajd Beograd, Pink piknik... Isto tako i u Zagrebu, Sarajevu, Budimpešti, Atini. Itd.

BROŠURE su žive uprkos internetu! Napisale smo 6 tekstova u cilju širenja znanja o emocijama u lezbejskoj zajednici. Tekstovi su na Labris

web sajtu¹, delimično na našem blogu, a možemo vam poslati štampanu verziju na adresu.

- *Lezbejski partnerski odnosi*
- *Lezbejski intimni rečnik – coming out*
- *Verujemo sebi i štitimo se: suprostavljamo se seksualnom uznemiravanju u javnom prostoru*
- *Slušam verujem nežno – razgovaramo sa partnericom i prijateljicom koja je preživela nasilje*
- *Naši lezbejski snovi na ulicama – Lezbejski marš u San Francisku 2008.²*
- *Naše emocije u javnom prostoru - LGBT Zajednica³: Kako da se osećamo sigurno i snažno*

“Što se tiče naše emocionalne povezanosti, blizine, kvaliteta veze, sve je apsolutno savršeno. Ne pada mi na pamet (nit meni, niti mojoj curi) što bi mjenjale na bolje, sve nam je super. Mi smo duge godine u vezi. Ali, na početku smo imali sex puno češće, a sada ređe. I ne znam je li nešto kod nas ne štima pa da tražim čim prije razlog da riješimo to "ne štimanje" ili možda sa nama je sve u redu, mi smo kao svi ostali, a samo ja pojma nemam o tome? :D”

¹ <http://labris.org.rs/publikacije/labris-izdanja/>

² <http://labris.org.rs/wp-content/uploads/2014/07/Nasi-lezbejski-snovi-na-ulicama-web.pdf>

³ <http://konsultacijezalezbejke.blogspot.com/2013/11/nase-emocije-u-javnom-prostoru-lgbt.html>

FINANSIJE

Kada smo krenule da organizujemo grupu, dobile smo mali grant od jedne feministkinje lezbejke i posle od još jedne, obe iz SAD. Imamo važnu podršku GAYTEN organizacije. Naš rad obuhvata trećinu radnog vremena. Orijentisane smo antikapitalistički i radimo za malo novca. Podržale su nas HH & GFW & UNDP.

PLANOVI

Pripremamo jednu brošuru o temi nasilja u partnerskim odnosima i drugu o tugovanju kada nam umre partnerka.

Planiramo da proširimo grupu i da sledeće godine pravimo obuku za one koje žele da se bave konsultacijama za lezbejke. Zainteresovane – javite se!

“Previše mi nedostaje da ona bude tu. Valjda još ne verujem da je to stvarno. Idem od alkohola do sedativa, pa tako od sinoćnjeg beer festa do jutrošnjeg mamurluka i svega što ide uz to, pa do neizdrža da ne treba ni da joj pišem, ni da je pozovem, ni da se nadam da će ona to da učini, a kamoli da se vrati. Onda mi pomogne Ksalol (sa kog ču da se skidam kad je prebolim), odspavam dva sata, izvedem kuće napolje i sada vam pišem i plačem dok to radim.”

SPECIFIKUM

Po čemu smo mi posebne? Jer verujemo u lezbejsku zajednicu i volimo je. Verujemo u dobromernost, i da je to odluka koja donosi slobodu našim odnosima. Sve četiri nas konsulantkinje smo deo lezbejske zajednice, kao i lezbejke koje nas kontaktiraju.

TIM

Konsultacije za lezbejke smo prvo nazvale SOS Konsultacije za lezbejke, jer smo mislile da čemo najviše raditi preko telefona. Ali, nakon dve godine je bilo jasno da mlade lezbejke više vole imejl i tviter, a manje telefon, i da ih reč SOS podseća na SOS telefone za žene koje su preživele nasilje. Zato smo odlučile da skinemo reč SOS. Isto tako, vrlo brzo nam se pridružila još jedna feministička konsulantkinja iz NLO-a.

Evo kako nas četiri na sastanku vidi naša drugarica Dragana Garić: lepa mlađenović, sunčica vučaj, tijana popivoda, zorica spasojević.

